

Sisällys

TOIMINNAN KUVAUS.....	2
ASIAKKAAT	2
HENKILÖKUNTA	2
TYÖYHTEISÖ.....	2
VIHREÄ LIPPU-YMPÄRISTÖKASVATUSOHJELMA.....	3
Luontokoulun asiakasmäärä lv 21-22 taulukko	4
TAPAHTUMAT JA KOULUTUKSET	5
Luontopäivä Vapriikissa 19.10.2021	5
Työväenopiston luontokasvatuspäivä/-koulutus 18.3.2022	5
Kestävän kehityksen työpajoihin osallistuminen OPH/ECF4CLIM.....	5
VESO Tampereen opettajille 12.3.2022	5
Välineitä luonnontutkimukseen-webinaari elo-syyskuu 2021	5
Ympäristötori 6.6.2022.....	6
Livenä luonnossa-tapahtuma Terälahdessa 15.4.2022	6
EKOTHON 2- yhteiskehittämisprosessi 1.-2.12.2021	6
Palautuspäivä kasiluokkalaisille 25.5.2022.....	6
Avoimet ovet/Sieniretki	6
YHTEISTYÖ	6
PYY/Pyrstö	6
LYKKYn hallitus.....	7
Ekosivistys-tiimi	7
Pirkanmaan luonnonmonimuotoisuus-ohjelma	7
YK-liitto.....	7
Taidekaari	7
KIERTO-hanke	7
OPISKELIJAT, HARJOITTELIJA, VIERAILIJAT	8
KESÄLEIRI.....	8
MEDIANÄKYVYYS	8
Julkaisut.....	9
MUUT TAPAHTUMAT JA YHTEISTYÖT	9
LUKUVUODEN ERITYISTILANTEET	9

TOIMINNAN KUVAUS

Tampereen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen lisäpalveluna luontokoulu Korento tarjoaa tukea ympäristökasvatukseen, sekä ulkona oppimisen pedagogiikkaan. Luontokoulun toiminta toteuttaa varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmaa.

Luontokoulu Korento tavoittaa vuosittain merkittävän osan perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen lapsista. Kohderyhmänä ovat 5-7—vuotiaat sekä 4.- ja 7.luokkalaiset. Ryhmät viettävät luontokoululla Terälahdessa 4-5 tuntia, joten he saavat kokonaisvaltaisen opetuspäivän tietystä ilmiöstä.

ASIAKKAAT

Luontokoulun asiakasmäärä oli lukuvuonna 2021-2022 yhteensä 5558. Luontokoulun kävijöistä oli lapsia noin 4400 ja aikuisia noin 770. Ryhmiä oli 247. Kokonaisosallistujamäärään on laskettu mukaan myös vierailijoita, opiskelijaryhmiä ja eri tapahtumiin osallistujat sekä onlinekoulutukset.

Taulukko Luontokoulu Korennon eritellyistä asiakasmääristä lv 21-22 löytyy sivulta 4.

HENKILÖKUNTA

Luontokoulun vakituisen henkilökuntaan kuuluu Jenni Skaffari kouluryhmissä ja Anne Viitalaakso esiopetus- ja varhaiskasvatusryhmissä. Myös alkuluokkia on yhdistettynä esiopetusryhmiin hieman enemmän kuin aiempina vuosina. Luontokoulun esimiehenä toimii Kämenniemen koulun rehtori Markku Rissanen.

TYÖYHTEISÖ

Tärkeitä henkilöitä luontokoulun toiminnan kannalta työyhteisössä ovat olleet vahtimestari Veikko Montonen, siistijä Lauri Dunder sekä Terälahden koulun Fazer Amican ruokapalveluhenkilöt (esimies Markus Lodstedt) Kämenniemessä ja Terälahdessa Päivi Tuomi. Luontokouluryhmät söivät kouluruokailun luontokoulun luokassa ja eväänsä nuotiolla. Lisää polttopuita laavulle on ostettu keväällä 2022 paikalliselta yrittäjältä.

Tampereen Joukkoliikenteen kanssa yhteistyö on edellytys ryhmille. Paunun bussi 90 kuljetti ryhmät Terälahteen luontokoululle, mikä on todella suuri etu luontokoululle. Kesällä 2022 Liikennöintifirmaksi muuttui Pohjolan Liikenne Oy. Jonkin verran varhaiskasvatus- ja esiopetus- sekä integroidut ryhmät kulkivat tilatakseilla. Anne vieraili tavallista enemmän ryhmissä, kun korona haittasi ryhmien kulkemista Terälahteen busseilla.

Yhteistyötä tehdään Terälahden opettajien, koululuokkien ja päiväkodin kanssa. Anne järjesti kotakahvit kahdesti lukuvuoden aikana henkilökunnalle virkistykseksi.

VIHREÄ LIPPU-YMPÄRISTÖKASVATUSOHJELMA

Luontokoulu toimii Vihreä lippu- ympäristökasvatusohjelman edistäjänä. Terälahden koulukiinteistön kanssa tehtiin yhteistyötä Vihreä lipun ympärillä. Syksyllä 2021 päätimme edellisen teeman Kulutus ja kierrätys. Kevään 2022 pidimme Kestävän lipun saaneille yksiköille suodun tauon, jonka aikana pystyimme jäsentämään Vihreä lippu-toimintaa ja miettimään yksityiskohtaisesti, miten ja millä teemalla jatkamme syksyllä uuden toimintasuunnitelman kautta.

Luontokoulun asiakasmäärä lv 21-22 taulukko

Luontokoulun asiakasmäärä lv 21-22					
Ryhmän tyyppi	Ryhmät / luokat (syksy/kevät)	Montako eri oppilasta (syksy/kevät)	Montako eri oppilas/asiaskäyntiä *	Aikuisia syksy/-kevät	Osallistumiskäynnit yhteensä
KOULULAISET (4-5 TUNTIA)					
4.lk	16/26	363/598		22/30	
7.lk	40/29	823/558		57/43	
Muut luokka-asteet ja erityisluokat	5/4.	70/64		10/14.	
Yhteensä koulut	120	2476		176	2652
VAKA (4-5 h)					
Varhaiskasvatus	17/21	198/254		40/47	
Yhteensä VAKA	38.	452		87	539
ESIKOULU (4-5 h)					
ESIKOULU 0-2lk	43/46	631/687		102/121	
Yhteensä EO	89	1318		223	1541
KESÄTOIMINTA					
Luonnossa luovasti-leiri		23	5		115
Kämmenniemen kesäkerho		37		9	47
Yhteensä kesätoiminta				9	162
MUUT					
Vierailijat Pälkäne+LYKE				6	6
Työhyvinvointi-päivä lähihoitajat				11	11
Työväenopiston opettajien luontokasvatuspv 18.3.				18	18
Terälahden koulukiinteistö, pk+koulu		100		4	104
Vapriikin luontopäivä 19.10		40		20	60
Livenä luonnossa 5.4. /SYKLI/LYKE/UIko-opet				10	10
Opiskelijaryhmä SASKY				7	7
Indonesialaisryhmä/ TUNI				12	12
Välineitä luonnontutkimukseen-webinaari LUMU:n kanssa			3	5	15
Ekothon kouluttaja/-haasteen antaja 1.-2.12.21, kaksi ryhmää (Zoom)				7+7	14
Sieniretki 16.9.		1		2	3
Ympäristötori 6.6.		10		40	50
Treen VESO 12.3., 2 x 60 min (Teams)		2		60+60	120
Kasiluokkalaisten palautuspv 25.5. (10 min rasti)	12	220		14	234
MUUT Yhteensä					664
YHTEENSÄ KAIKKI	247 (4-5 h ryhmät)				5558

* Asiakkailla eri pedagogiset teemat eri päville

TAPAHTUMAT JA KOULUTUKSET

[Luontopäivä Vapriikissa 19.10.2021](#)

Vapriikissa järjestettiin syyslomaviikolla luontopäivä, joka sisälsi montaa eri toimijaa ja tapahtumaa. Luontokoulu piti työpajan Oivalluksia ja pelejä luonnosta. Paja keräsi yli 60 innokasta isompaa ja pienempää tutkijaa oppimaan luonnosta.

[Luontopäivä Vapriikissa - Ilmastosankari](#)

[Työväenopiston luontokasvatuspäivä/-koulutus 18.3.2022](#)

Tampereen työväenopisto tilasi luontokoululta luontokasvatuspäivän opettajilleen ja kouluttajilleen. Päivän teemana oli ulkona oppimisen pedagogiikan menetelmien hyödyntäminen aikuiskasvatuksessa.

[Kestävän kehityksen työpajoihin osallistuminen OPH/ECF4CLIM](#)

Luontokoululta osallistuttiin kansainväliseen tutkimushankkeeseen, jota koordinoi Jyväskylän yliopiston koulutuksen tutkimuslaitos.

[ECF4CLIM — Koulutuksen tutkimuslaitos \(jyu.fi\)](#)

[VESO Tampereen opettajille 12.3.2022](#)

Jenni oli mukana koko Tampereen opettajille järjestetyssä online Veso-päivässä. Luontokoululla oli yhteistyössä Fusilli-ohjelma Elina Pulliaisen ja LYKE-verkoston Maija Ihantolan kanssa kaksi tunnin työpajaa teemana Koulu muuttaa maailmaa – ekososiaalinen sivistys käytännön opetustyössä. Työpajat täyttyivät heti ja muutamia jäi myös varalle.

[FUSILLI | Fostering the Urban food System Transformation through Innovative Living Labs Implementation | Tampereen korkeakoulu yhteisö](#)

[LYKE - Tukea luonto- ja ympäristökasvatukseen - LYKE-verkosto \(luontokoulut.fi\)](#)

[Välineitä luonnontutkimukseen-webinaari elo-syyskuu 2021](#)

Korento piti kolmen päivän online-koulutuksen yhdessä Tampereen luonnontieteellisen museon Tomi Kumppulainen ja Riikka Elon kanssa.

[Ympäristötori 6.6.2022](#)

Monen vuoden jälkeen Tammelan torilla järjestettiin Ympäristötori. Luontokoulu osallistui tapahtumaan. Pääsimme hyviin keskusteluihin ympäristökasvatuksesta eri organisaatioissa työskentelevien henkilöiden kanssa.

[Livenä luonnossa-tapahtuma Terälahdessa 15.4.2022](#)

Huhtikuussa 2022 järjestettiin yhteistyössä Ympäristöopisto Syklin, Pirkanmaan Ulko-opejen, LYKE-verkoston ja luontokoulu Korennon (+ PYY) kanssa koulutus-/virkistyspäivä Ympäristökasvattaja-alumneille, sekä muille kiinnostuneille Livenä luonnossa tilaisuus. Sää oli lumimyrskyinen, mutta silti kaikki saivat paljon oppia ja iloa uusista menetelmistä, peleistä ja yhteistyöstä. Illan kohokohta oli Niina Rautiaisen ohjaama nuortoruuan valmistus. Jälkiruokajätskin tekokin onnistui hyvin huhtikuisessa lumikaaoksessa.

[EKOTHON 2- yhteiskehittämisprosessi 1.-2.12.2021](#)

Luontokoulu valittiin Pirkanmaan liiton Ekothon 2-yhteiskehittämisprosessin yhdeksi haasteen antajaksi. Prosessin aiheena oli pirkanmaalainen kestävyystoiminta. Digitaalisesti toteutettu tapahtuma pohti ja loi uusia ideoita ympäristökasvatuksen sitouttamiseksi kuntiin ja kolmannelle sektorille.

[aba4c82f-4_suo_korento.pdf \(tuni.fi\)](#)

[Palautuspäivä kasiluokkalaisille 25.5.2022](#)

Luontokoulu osallistui yhdessä luonnontieteellisen museon kanssa OPS-agenttien järjestämään teemapäivään 8.luokkalaisille. Palautuspäivä rakentui mm. leikkimielisestä Amazing Race-kierroksesta. Korennolla ja Lumulla oli yksi rastipiste.

[Avoimet ovet/Sieniretki](#) pidettiin 16.9.2021 klo 16-18. Tapahtumaan osallistui vain kaksi henkilöä. Sieniä kylläkin oli runsaasti.

YHTEISTYÖ

[PYY/Pyrstö](#)

Jenni valittiin Pirkanmaan ympäristökasvatuksen yhteistyöryhmä PYYn sekä työvaliokunta Pyrstön puheenjohtajaksi syksyllä 2021. Työvaliokunnan kokoukset toteutettiin erityisesti Teamsin kautta. Yhden kerran pääsimme tapaamaan toisiamme livenä Vapriikissa luonnontieteellisen museon ja Riikka Elon kutsumana. Riikka piti pyrstöläisille esittelyä luonnontieteellisen museon upeista materiaaleista ja näytteistä.

LYKKYn hallitus

Jenni on Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liiton (LYKKY) hallituksessa. Viime vuoden palavereiden aiheena oli paljon uuden valtakunnallisen strategian suunnittelu ja käytännöntyön vahvistaminen. Samalla yhteistyö on ollut tiivistä koko LYKE-verkostoon mm. LYKE-parviäly Whatsapp-ryhmässä.

Ekosivistys-tiimi

Lukuvuoden 2021-2022 perustettiin Tampereen kaupungin eri yksiköiden asiantuntijoita koostuva tiimi. Tiimin osallistujat tekevät kaikki työtä perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen kanssa. Tarkoituksena on tukea kouluja ja päiväkoteja ympäristökasvatus- ja ulkona oppimisen työssä. Tiimi keskustelee ja ideoi keskenään, jotta voimme parhaiten palvella asiakkaita kohti kestävästä tulevaisuudesta.

Pirkanmaan luonnonmonimuotoisuus-ohjelma

Luontokoulu oli mukana sidosryhmätapaamisissa (online) Pirkanmaan uuden Luonnonmonimuotoisuus-ohjelman suunnittelussa. Työn kommentointi jatkui yleisen kommentointikierroksen kautta, sekä sähköpostilla suunnittelijoiden kanssa.

YK-liitto

Suomen YK-liitto kutsui luontokoulun mukaan materiaalin tekijäksi ja asiantuntija-avuksi heidän järjestämälleen opettajan täydennyskoulutuskurssille Kurssi järjestettiin verkossa, ja oli pituudeltaan 3 op.

[Kestävän kehityksen tehtävät | Suomen YK-liitto \(ykliitto.fi\)](#).

Verkkokurssille tuotettiin myös esittelyvideo ulkona oppimisen pedagogiikasta. Video piti ensiesittää EDUCA-messuilla, mutta messut peruttiin koronan vuoksi. Video kuvattiin luontokoulussa yhdessä Terälahden oppilaiden kanssa. Video löytyy mm. luontokoulun etusivulta ja Drivesta

https://drive.google.com/file/d/1_mJ7i-H8XEkTFLejrwjzDbG2lFk9AysY/view?usp=sharing

Taidekaari

Luontokoulu aloitti suunnittelun lv 22-23 toteutettavaan uuteen yhteistyömuotoon, jossa ympäristökasvatusta ja kulttuurikasvatusta nivotaan yhteen Tohloppijärven maastossa elämyksellisesti ja kokemuksellisesti. Tämä toteutetaan esikouluikäisille keväällä 2023.

[Taidekaaren esiopetus \[Tampereen kaupunki - Taidekaari - Opettajalle\]](#)

KIERTO-hanke

Keväällä ja kesällä aloitettiin yhteistyö KIERTO-hankkeen kanssa. Tavoitteena on rekrytoida ja perehdyttää KIERTO-agentti Vihreä Lippu – päiväkotiin ja kouluun. Palkkatuettu henkilö, KIERTO-agentti, työllistetään kuuden kuukauden ajaksi yhteen päiväkotiin tai kouluun tukemaan siellä tehtävää ympäristökasvatustyötä.

OPISKELIJAT, HARJOITTELIJA, VIERAILIJAT

- Heidi Heiskanen oli SYKLI:n ympäristökasvattaja -koulutuksen kautta opiskelijana vuoden 2021. Anne toimi työpaikkaohjaajana.
- Sosionomiopiskelija (TUNI /AMK), Riikka Kuningas haastatteli Anne Viitalaaksoa lapsen luontosuhteen syntymisestä ja luonnon hyvinvointivaikutuksista, keväällä 2022. Anne kommentoi myös varhaiskasvatukseen liittyvää opinnäytetyötä.
- 24.11.2021 Osaran (SASKY) ympäristöalan opiskelijat opettajansa kanssa olivat vierailemassa luontokoululla ja tutustumassa ryhmiemme luontokoulupäivään.
- Terälahdessa vieraili 11.5. ryhmä indonesialaisia rehtoreita ja opettajakoulutuslaitoksen henkilökuntaa yhdessä Tampereen yliopiston kasvatustieteiden laitoksen professori Eero Rovon ja tohtorikoulu-tettava Golaleh Makroonin kanssa.
 - o Yliopistoiden yhteinen projekti käsittelee opetussuunnitelman kehittämistä ilmastokasvatuksessa. He halusivat tutustua luontokoulun ulkona oppimisen menetelmiin esimerkkinä tavoista toteuttaa suomalaista opetussuunnitelmaa.
- Pälkäneen kunnan sivistysjohtajan kanssa vieraili 16.5. luontokoululla viisi henkilöä Pälkäneen yhteisnaiskoulusta. He olivat kiinnostuneita aloittamaan luontokoulutoiminnan kunnassaan ja mahdollistaa luontopainotteisuus koko kouluun. Mukana oli myös Maija Ihantolan LYKE-toimistolta kertomassa verkostosta ja luonto- ja ympäristökoulutoiminnasta Suomessa.

KESÄLEIRI

Kesäleiritoimintana järjestettiin Luonnossa Luovasti-leiri 7-12- vuotiaille viikolla 23 (ti-pe klo 10–14.45). Leirillä oli 23 lasta päivittäin ja heidän kanssaan kuljettiin matkat edestakaisin bussilla 90. Jokaiselle päivälle oli oma teemansa, ilmiönsä, jota tutkittiin erilaisin menetelmin. Leirin kohokohtia olivat yrttjalkakylpy hemmottelu sekä onginta.

Kämmenniemen kesäkerhon kanssa vietettiin 15.6. mukava pajapäivä ryhminä. Luontokoulun järjestämä yrttjalkakylpy virkisti lämpimänä kesäpäivänä.

MEDIANÄKYVYYS

www.Tampere.fi uudistui kokonaisuudessaan. Tämän vuoksi myös luontokoulun sivut uudistettiin Drupal-järjestelmään. Uuden ohjelmistokehyksen opetteleminen ja sivujen siirtäminen oli iso opinahjo keväällä ja kesällä 2022. Luontokoulun uudet sivut: www.tampere.fi/luontokoulu-korento

Luontokoulu päivittää aktiivisesti Instagram-tiliään @tampereenluontokoulu. Korento on ollut esillä myös valtakunnallisella LYKE-verkoston tilillä @lykeverkosto . Pirkanmaan ympäristökasvatuksen yhteistyöryhmä PYYn Facebookissa on Jennistä ja Annesta on pieni haastattelu. Haastattelut koostuvat työvaliokunta Pyrstön jäsenistä @pirymparistokasvatus .

Luontokoululta tehtiin useita materiaaleja www.mappa.fi -ohjelmopalveluun. Anne teki mm. "Luonto-aakkosten kätkö"-ohjelman Mappaan, Jenni ajoi Mappaan YK-liiton verkkokurssillakin käytetyt materiaalit. Mappa on ympäristökasvatuksen ja ulkona oppimisen pedagogiikan materiaalipankki.

Julkaisut

Luontokoulu ja Terälahden koulu kutsuttiin mukaan kansainväliseen julkaisuun, jossa haluttiin tuoda esiin hyviä esimerkkejä koko koulun yhteisestä tavoitteesta kohti kestävää kasvatusta.

[Whole School Approaches to Sustainability: Exemplary Practices from around the world - WUR](#)

MUUT TAPAHTUMAT JA YHTEISTYÖT

- LYKE-päivät Porvoo-Kotka 11.-12.2021 ja LYKE-verkostopalaverit
 - Mappa.fi-ohjelmopalveluun uusien materiaalien teko
 - Hyvinvointipolku (Heidi Heiskasen kokoama) metsässä toukokuu- elokuu. Polkua jatkettiin syksyksi, kun Mielen ry halusi toteuttaa toimintaa tämän pohjalta Terälahdessa.
 - Joulutarinapolku lähimetsässä joulukuu 2021
 - LYKE-päivät Honkajoki – Kankaanpää 24.-25.3.2022
 - Lähihoitajien työhyvinvointi-iltapäivä 17.8.2021
- Anne ja Heidi järjestivät lähimetsässä työhyvinvointipolun tehtävineen ja yrttijalkakylvyt. Mukana oli Kämmenniemen varhaiskasvatuksen piirissä olevat työntekijät.

LUKUVUODEN ERITYISTILANTEET

Varhaiskasvatuksen ryhmissä Anne vieraili enemmän kuin yleensä päiväkotien ja esikoulujen lähimetsissä ympäri kaupunkia. Monien yksiköiden metsäalueet ovat valitettavan kaukana, joten kävely aikaan meni jopa puolisen tuntia suuntaansa. Ulkona opettaminen sujuu kyllä helposti lähiympäristössä tai puistossakin. Lakopäiviä oli seitsemän huhti-toukokuussa, jolloin Terälahdessa ei ollut luontokouluryhmiä.